

något ur dess läge. *Med en jernstång b. på en sten. Med en knif b. på locket till en cigarrlåda. B. på en dörr. B. af, frå'n, upp, se Afbända, &c.* — *Syn. Bryta, Spränga.* — 2) Med ansträngning trycka, höja på någonting hårdt och spänstigt (vanligtvis långt och smalt föremål af metall). *B. på en jernten, en eldgaffel, en eldtång. B. af, ihöp, i'n, se Afbända, &c. B. tillbaka, med ansträngning trycka, höja tillbaka.* — *Syn. Se Böja.*

BÄNDE, n. 4. Hvad som kan tjena till att bända (hem. 1) med.

BÄNDEL, m. 2. pl. *bändslar*. (sjötl.) Hvarje smäcker ända, som kan tjena till att medelst rundslag fästa effekter vid hvarandra. Är af flera slag, Kryssbändsel, Svabelbändsel, m. fl., hvilka ses på sina ställen.

BÄNGEL, m. 2. pl. *bänglar*. (t. *Bengel*, som egentl. betyder Käpp) 1) *Se Pressbängel.* — 2) *Se Lymmel.*

BÄNK, m. 2. 1) Säte af trä eller sten för flera personer att sitta på, med eller utan ryggstöd, väggfast eller flyttbart. *Sätta ut b-ar i en park. B-arne i en kyrka, en skola.* Bildar flera sammansättningar, såsom: *Sten-, Trä-, Kyrk-, Kor-, Roddarbänk, Fällbänk, m. fl.* — *Syn. Säte.* — 2) Bänkförmigt redskap, hvarvid vissa handverkare arbeta. Förekommer mest i sammansättningar, såsom Hyfvelbänk, m. fl. — 3) (pol.) Benämning på vissa afdelningar i åtskilliga länders representativa församlingar. Så t. ex. Biskopsbänken. — *Ss. B-rad.*

BÄNKHAMMARE, m. 5. Ett slags hammare med fyrkantig, nästan plan bas och rak, afrundad pen, som klenmeder och andra jernarbetare nyttja.

BÄNKKAMRAT, m. 5. En, som sitter på samma bänk med en annan. *Vi voro b-er i skolan.*

BÄNKKÖP, n. 5. (fam.) Låtsadt köp.

BÄNKMAN, m. 5. pl. — *män.* En af de femtio ledamöter utaf ridderskapet och adeln, som i början af en riksdag väljas, för att vara ståndets elektörer. — *Ss. B-sval.*

BÄNKNYCKEL, m. 2. pl. — *nycklar.* Nyckel till en kyrkbänk.

BÄNKTRUM, n. 5. Plats i en kyrkbänk.

BÄNKVÄLLING, m. 2. (pop.) Slask, osnygg röra. Säges om tunn och dålig supamat.

BÄNKÄGARE, m. 5. Den, som har rätt att förfoga om platserna i en kyrkbänk.

BÄNNE, n. 4. (jäg.) Ett i Norrland brukligt sätt att fånga orrfågel.

BÄNSEL, se *Bändsel*.

BÄR, n. 4. (af *Bära*, i bem. Frambringa) Hvarje saftigt frögömmе, som omslutes af en mjuk hud, och har fröen omgifna af och inneslutna i den saftiga massan. *Röda, hvita, saftiga, mjöliga b. B. i klarar. Plocka b. De likna hvarandra som två b., i högsta grad. Ingår i en mängd sammansättningar, såsom: Enbär, Vinbär, Krusbär, Lagerbär, m. fl., hvilka ses på sina behöriga ställen.*

BÄRA, v. a. 5. Ind. pres. *Bär*; pl. *Bära*. Impf. *Bar*; pl. *Buro*. Konj. pres. *Bäre*. Impf. *Bure*. Imper. sing. *Bär*; pl. *Bären*. Sup. *Burit*. Part. akt. *Bärande*; part. pass. *Buren*. 1) Med kroppens tillhjälp (på armar, axlar, hufvud, rygg, i handen, i en ficka, o. s. v.) föra något ifrån ett ställe till ett annat. *B. en börd på ryggen. B. i fånglet, på armarna. B. ett lik till grafven. Man måste b. honom. Låta b. sig i portschäs. B. ved, vatten. B. ett ljus i handen.*

B. något med en hand. B. till en något. Bär dessa papper in i kabinettet. B. ett bref på posten. B. på, hos sig, hafva i fickan. Absolut säges: Hästen bär lätt, tungt, har en lätt, tung gång. — *B. af, bort, dit, fram, hem, hit, ihöp, i'n, ned, omkring, undan, upp, ut, m. fl., se Afbära, &c. B. igen, tillbaka, se Återbära.* — *Syn. Se Föra.* — 2) Understöja, uppehålla något, så att det icke faller. *Karyatider b. bjelk-laget. Hans bild bär lagerkransen på hufvudet. B. armen i band. B. släpet efter någon. B. ett band om halsen. Benen vilja ej mer b. honom, han förmår knappt stå på benen. B. hufvudet högt, hålla hufvudet högt; (fig.) vara stolt, högmodigt. B. något inom sig, göra för andra en hemlighet af något, som man vet, tänker eller har för afsigt; grunda på något. Jag kan ej b. det på mitt samvete, mitt samvete tillåter mig det icke. B. någon på sina händer, på det högsta vörda, älska, hylla, vårda sig om någon. B. under, understöja, uppehålla. B. upp, se Uppbära. B. uppe, hålla uppe.* — 3) Säges om alla de persedlar, som höra till en persons klädsel, uniform, o. s. v. *Han bär alltid vackra kläder. Konungen bär mantel och krona. B. värja, vara klädd med värja vid sidan. B. hatt, vara klädd med hatt på hufvudet. B. peruk, för beständigt nyttja sådan. B. plymer i hatten, hafva hatten prydd med plymer. B. guld och ädla stenar, juveler, ringar, smycken, vara klädd med sådana prydnader. B. en ring på fingret. B. vapen, vara beväpnad. (Fig.) B. sorg efter någon, vara sorgklädd i anledning af någons död.* — 4) (om ting) Icke brista under en tyngd. *Isen bär honom icke; han sjönk i djupet och drunknade. Spången, brädet bär oss icke alla. Gungbrädet bär så många, som kunna få rum derpå.* Brukas ofta absolut, t. ex.: *Isen bär icke ännu, bär ej mer att åka på. Isen hvarken bär eller brister.* (Fig.) *Det må b. eller brista, det må gå lyckligt eller olyckligt, hur som helst.* — *Syn. Se Hålla, v. n.* — 5) (om kor) Föda. Brukas i denna bem. nästan alltid absolut, t. ex.: *Kon skall b., har burit.* — *Syn. Se Föda.* — 6) (om jord, träd) Frambringa (säd, frukt). *Jorden i denna provins bär säd i öfverflöd. Ett träd, som bär god frukt.* Nyttjas stundom absolut, t. ex.: *Huru många år har jorden, trädet burit?* — *Syn. Se Frambringa.* — 7) (fig.) a) Uthärda, fördraga. *B. sin olycka, sitt öde med tålmod.* — *Syn. Se Fördraga.* — b) Brukas i vissa talesätt, t. ex.: *B. vittnesbörd, vittna, intyga. B. vänskap, hat till någon, hysa vänliga tänkesätt för, älska någon. Det bär icke kostnaderna, inkomsten deraf svarar icke mot utgifterna. Monumentet bär denna inskrift, har d. i. B. en karakter af storhet, hafva &c. Han bär sina år väl, han är frisk och rask, och har ett fördelaktigt utseende, för att vara vid den åldern. B. märke för något, i sitt utseende hafva något betecknande, som röjer en viss egen-skap, böjelse, last, en viss händelse, o. s. v. Det bär syn för saga, utseendet, yttre omständigheterna bestyrka sanningen af ryktet. B. händer på någon, personligen våldföra sig på, slå någon.* — *V. n. o. i pers. 1) Föra, leda (neutralt).* Säges om väg och i vissa talesätt. *Hvart bär denna väg? den bär till staden.* (Ordspr.) *Alla vägar b. till Rom, det gifves många medel, utvägar att uppnå ett mål, (Impersonelt) Hvart skall det b. (äfv. b. af, b. på)? hvart ämnar ni begifva er? Det bär till staden, jag, vi ämnar*